

Schaalvergroting gaat door

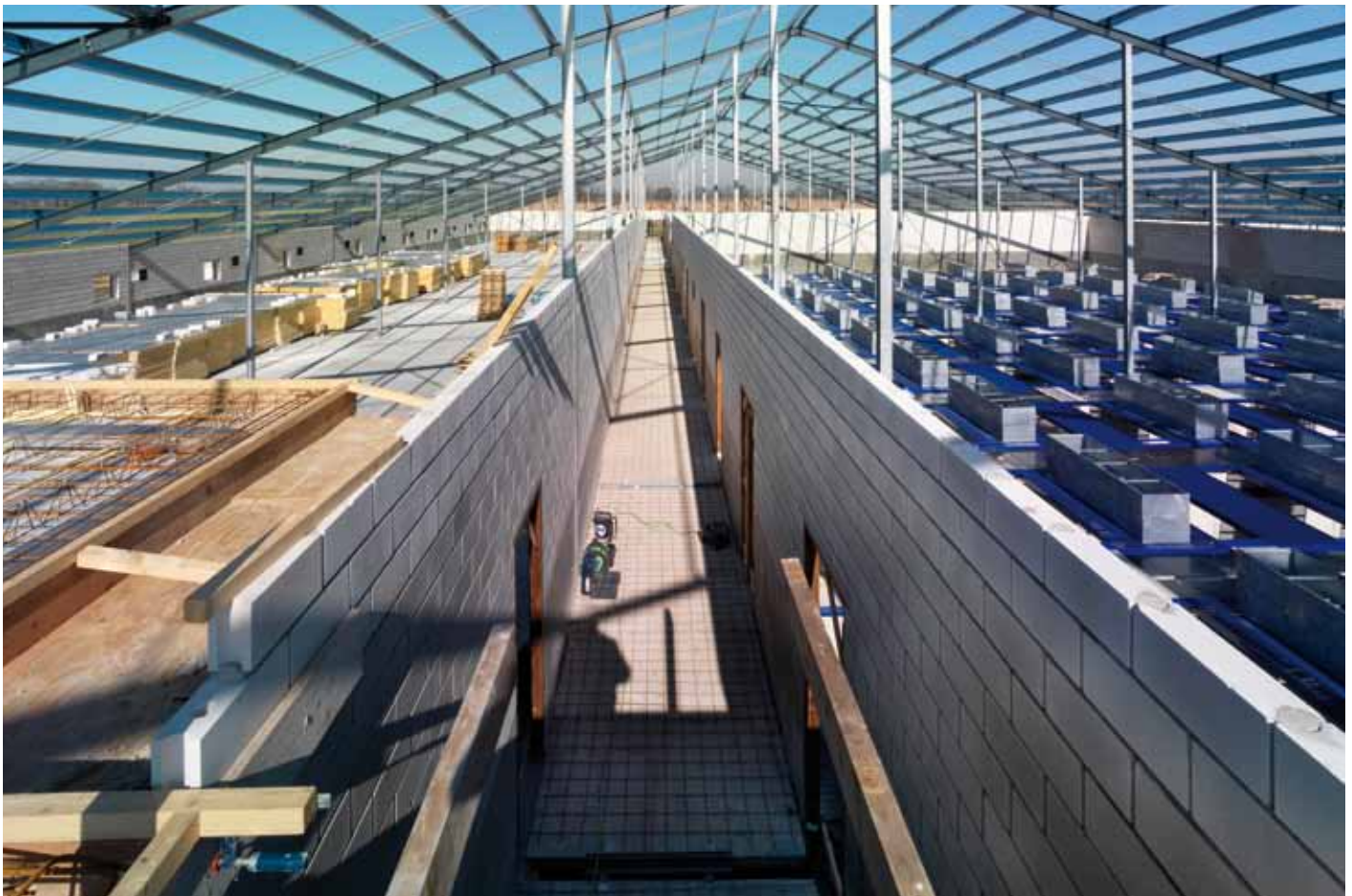
Elke tien tot twaalf jaar verdubbelt het modale bedrijf. Wat vroeger gold als een megastal, is nu regulier. Het is dus een autonome trend waar je als overheid rekening mee moet houden, zegt Karel de Greef, onderzoeker bij Wageningen UR Livestock Research.

Bedrijven moeten blijven groeien om te overleven. Als een reguliere varkenshouder of kippenboer ermee ophoudt is dat gat zo door een ander gevuld. 'In zo'n situatie staat de opbrengstprijs per definitie onder druk. Dan wil je je vaste kosten dus verdelen over een zo groot mogelijke productie', zegt De Greef. Als schaalvergroting gepaard gaat met nieuwbouw, dan kan een bedrijf door toepassing van nieuwe technologieën flink besparen op energie en inputs en flink minder milieuvriendelijke stoffen uitstoten. 'Maar dat milieuvoordeel moet wel geoogst worden. In Nederland bouwt men vaak meer van hetzelfde.' Voor de leefomstandigheden voor varkens en kippen maakt de schaal van de stal weinig uit. 'Waar je wel rekening mee moet houden is dat burgers bang zijn dat het welzijn in heel gro-

tere stallen vermindert omdat er minder individuele zorg voor een dier zou zijn.' Vanwege dat imago pleit de sector voor meer aandacht voor groene mbo-opleidingen, om ook genoeg vakbekwame mensen te houden. 'Een grootschaliger bedrijf heeft meer gespecialiseerde medewerkers. Op een groot zeugenbedrijf werken bijvoorbeeld vrouwen die iedere dag alleen de kraamstallen doen, een zorgtaak bij uitstek. Een boer wordt meer manager. Onderzoek laat verder zien dat de arbeidsomstandigheden verbeteren op grotere bedrijven. Niet alleen door Arbo-eisen voor personeel, maar ook omdat eigenaren hun medewerkers graag willen houden.' Bij melkkoeien verwacht De Greef geen megabedrijven, omdat ze daar vaak de wei niet meer in kunnen. 'Op stal blijven is qua dieren-

welzijn omstreden en geeft mogelijk meer pootproblemen. Daarbij staan burgers positiever tegenover melkvee dan tegenover varkens en kippen. Die situatie kun je benutten. Melk van koeien die buiten komen kun je als weidemelk voor een hogere prijs verkopen.' Na jaren discussies over schaalvergroting en megastallen staat het voor De Greef vast dat de botsing tussen de lokale omgeving en plannen voor een weer grotere stal zal blijven bestaan, ook al wordt hij schoner, energiezuiniger en vriendelijker voor het dier. 'Je zit overal in iemands spreekwoordelijke achtertuin. Willen we de veehouderij in Nederland overeind houden, dan moeten we het lef hebben om ergens de grootschalige ontwikkelingen de ruimte te geven.'

Domein	Agroketens en visserij
Informatie:	www.kennisonline.wur.nl
Contact:	Karel.deGreef@wur.nl 0320 - 23 82 58

Grote varkensstal in aanbouw. De arbeidsomstandigheden zijn beter op grotere bedrijven.